

NOTE DE STUDIU

FAPTELE APOSTOLILOR

Schita cărții

J.Vernon McGee

Introducere

(Adesea numită și cea de-a 5-a Evanghelie, este o continuare a Evangheliei după Luca.)

Ultimele fapte relatate în Evanghelii despre Isus:

Matei - Învierea

Marcu - Înălțarea la cer

Luca - Făgăduința Duhului Sfânt

Ioan - Făgăduința celei de-a doua veniri

Primul capitol din Faptele Apostolilor se referă la toate aceste evenimente.

Marea însărcinare misionară încredințată celor care-L urmează pe Hristos dată în Evanghelii este confirmată în Faptele Apostolilor.

Cartea Faptele Apostolilor ne furnizează o scară pe care putem situa Epistolele Noului Testament.

Cartea Faptele Apostolilor este o punte între Evanghelii și Epistole.

Noul Testament fără Faptele Apostolilor ar lăsa impresia unei prăpăstii adânci. “Dacă Faptele Apostolilor ar dispărea, nu am avea ce să punem în loc.” – Howson

Autorul cărții: doctorul Luca, cel care a scris cea de-a treia Evanghelie (Fapte 1:1). Sir William Ramsay declară că Luca este cel mai mare istoric al vremurilor trecute sau moderne.

Data: aprox. 63 d. H.

Faptele Apostolilor acoperă o perioadă de aproximativ 30 de ani. Această carte reprezintă relatarea inspirată a începuturilor Bisericii. Dacă Geneza vorbește despre originea universului fizic, Faptele Apostolilor consemnează originea trupului spiritual al lui Isus Hristos.

VERSET CHEIE:

“Ci voi veți primi o putere, când se va pogori Duhul Sfânt peste voi, și-Mi veți fi martori în Ierusalim, în toată Iudeea, în Samaria, și până la marginile pământului.” (Fapte 1:8)

CARACTERISTICI:

1. Evidențierea Domnului Isus Hristos.
2. Evidențierea Duhului Sfânt. Hristos a făgăduit să trimită Duhul Sfânt (Ioan 7:37-39; Ioan 14:16, 17; Ioan 20:22; Fapte 1:8). Aceasta este epoca Duhului Sfânt. Faptul măreț cu privire la această epocă este prezența Duhului Sfânt în cei credincioși (1 Cor. 6:19).
3. Puterea Bisericii.
4. Evidențierea Bisericii, vizibilă și invizibilă (o nouă instituție).
5. Scoaterea în evidență a locurilor – începând din Ierusalim și până la Roma. (Ramsay a verificat numeroasele locuri la care se face referire în această carte.)
6. Importanța acordată numelor persoanelor – doctorul Luca menționează numele a 110 persoane.
7. Proeminența învierii, ca punct central al predicării Evangheliei.
8. Importanța acordată lui Petru în prima secțiune și lui Pavel în a doua (în mod neobișnuit, ceilalți apostoli sunt omiși).

TITLUL:

Titlul potrivit pentru această carte istorică prezintă cea mai mare problemă. Iată câteva exemple:

“Faptele Apostolilor” – Versiunea autorizată și versiunea revizuită a Bibliei americane, precum și Codex Vaticanus.

“Faptele Domnului cel Înălțat și Glorificat” – Robert Lee

“Cuvinte despre Fapte” – titlu Bantu

Primele două versete din Faptele Apostolilor ne oferă cheia problemei:

“Teofile, în cea dintâi carte a mea, am vorbit despre tot ce a început Isus să facă și să învețe pe oameni, de la început până în ziua în care S-a înălțat la cer, după ce, prin Duhul Sfânt, dăduse poruncile Sale apostolilor pe care-i alesese.”

CUPRINS:

I. DOMNUL ISUS HRISTOS la lucru prin DUHUL SFÂNT, prin APOSTOLI, în Ierusalim, capitolele 1-7

1. Pregătirea pentru venirea Duhului.....cap. 1

(1) Introducere, v. 1, 2

(2) Lucrarea de 40 de zile a lui Isus, după învierea Sa, v. 3-9

(3) Înălțarea și făgăduința întoarcerii lui Isus, v. 10, 11

(4) În așteptarea Duhului Sfânt, v. 12-14

(5) Numirea unui apostol, v. 15-26

2. Ziua Cincizecimii (Betleemul Duhului Sfânt).....cap. 2

(1) Pogorârea Duhului Sfânt, v. 1-13

(2) Prima predică a erei Bisericii rostită de Petru, v. 14-47

3. Prima minune a bisericii; cea de-a doua predică a lui Petru.....cap. 3

(1) Vindecarea ologului din naștere, v. 1-11

(2) Cuvântarea mișcătoare și revelatoare a lui Petru, v. 12-26

(3) Cinci mii de oameni cred (rezultatele), 4:4

4. Prima persecuție a Bisericii; Puterea Duhului Sfânt.....cap. 4

5. Moartea lui Anania și Safira; cea de-a doua persecuție.....cap. 5

(Disciplină în interior și persecuție în exterior)

6. Numirea diaconilor; Mărturia lui Ștefan, un diacon.....cap. 6

7. Cuvântarea și martiriul lui Ștefan (primul martir).....cap. 7

II. DOMNUL ISUS HRISTOS la lucru prin DUHUL SFÂNT, prin APOSTOLI, în IUDEEA ȘI SAMARIA, cap. 8-12

1. Convertirea famenului etiopian (Fiul lui Ham).....cap. 8

2. Convertirea lui Saul din Tars (Fiul lui Sem).....cap. 9

3. Convertirea lui Corneliu, sutașul roman (Fiul lui Iafet).....cap. 10

4. Petru își apără lucrarea; Evanghelia ajunge în Antiohia.....cap. 11

5. Moartea lui Iacov; Arestarea lui Petru.....cap. 12

III. DOMNUL ISUS HRISTOS la lucru prin DUHUL SFÂNT, prin APOSTOLI, până în cele mai îndepărtate colțuri ale pământului, cap. 13-28

1. Prima călătorie misionară a lui Pavel.....cap. 13, 14

2. Adunarea Bisericii din Ierusalim.....cap. 15

3. Cea de-a doua călătorie misionară a lui Pavel 15:36; 16:40.....cap. 16

4. Cea de-a doua călătorie misionară (cont.)

Pavel în Tesalonic, Atena.....cap. 17

5. Cea de-a doua călătorie misionară (cont.)

Pavel în Corint, Apolo în Efes.....cap. 18

6. Cea de-a doua călătorie misionară (cont.)

Pavel în Efes.....cap. 19

7. Cea de-a treia călătorie misionară a lui Pavel.....cap. 20

8. Pavel merge la Ierusalim și este arestat.....cap. 21

9. Apărarea lui Pavel înaintea mulțimii din Ierusalim.....cap. 22

10. Apărarea lui Pavel înaintea Sinedriului.....cap. 23

11. Pavel înaintea lui Felix.....cap. 24

- 12. Pavel înaintea lui Festus.....cap. 25**
13. Pavel înaintea lui Agripa.....cap. 26
14. Pavel merge la Roma trecând prin furtună și naufragiu.....cap. 27
15. Pavel ajunge la Roma.....cap. 28

(Aici este văzut ultima oară predicând Neamurilor.)

COMENTARIU:

I. DOMNUL ISUS HRISTOS la lucru prin DUHUL SFÂNT, prin APOSTOLI, în Ierusalim, capitolele 1-7

Capitolul 1 ne înfățișează lucrarea lui Isus după învierea și înălțarea Sa la cer, precum și intervalul de zece zile dinaintea pogorării Duhului Sfânt în Ziua cincizecimii.

v. 1, 2 Teofil, destinatarul acestor rânduri, este unul din ucenicii necunoscuți din biserica primară, al cărui nume înseamnă “cel care-l iubește pe Dumnezeu” sau “cel iubit de Dumnezeu”. Obiectivul principal al lui Luca este acela de a arăta că Isus Și-a continuat lucrarea după înviere dar dintr-o cu totul altă poziție (vezi Fapte 2:33).

v. 3 Sunt menționate zece ocazii în care Isus S-a arătat oamenilor după învierea Sa. Această lucrare are un efect mult mai important în viețile creștinilor de astăzi decât a avut lucrarea de 3 ani relatată în cele 4 Evanghelii. “Împărăția lui Dumnezeu” nu include numai scopul Lui în Biserică, ci merge mai departe, până la re-întemeierea casei lui David (vezi Fapte 15:14-17).

v. 4 “Făgăduința Tatălui” este Duhul Sfânt (vezi Ioan 16:7-15).

v. 5 Botezul cu apă este botezul ritual; Duhul Sfânt este adevăratul botez.

v. 6 Aceasta nu este o întrebare naivă. Împărăția va fi redată lui Israel.

v. 7 Isus nu-i mustră. El spune, pur și simplu, că datele și timpurile privitoare la întemeierea Împărăției nu sunt puse la dispoziția omului.

v. 8 Aceasta nu este o poruncă adresată Bisericii în întregul ei, ci o poruncă personală adresată fiecărui credincios în parte.

v. 9 Înălțarea este o minune importantă și semnificativă în lucrarea lui Isus. Acest lucru este adevărat mai ales în această epocă a cuceririi spațiului în care ochii oamenilor sunt îndreptați spre înalțuri. Norul este norul slavei care umplea cortul întâlnirii (vezi Exod 40:38). Domnul Isus este înconjurat de slava pe care a avut-o înainte de Betleem (Ioan 17:5).

v. 10, 11 Observați mărturia celor doi oameni care apar ca oameni obișnuiți. Cuvintele “acest Isus” înseamnă că Isus se va întoarce în trupul Său glorificat, în același loc, pe pământ (Zaharia 14:4).

v. 12-14 Acesta este intervalul de 10 zile dintre Înălțarea la cer și Ziua cincizecimii. Atitudinea apostolilor și a credincioșilor este una a unității, rugăciunii și așteptării. Această perioadă nu mai poate fi repetată astăzi pentru că Duhul Sfânt a venit deja.

v. 15-26 Alegerea unui succesor pentru Iuda Iscarioteanul este condusă de Petru fără prezența Duhului Sfânt care nu venise încă pe pământ. Matia era un om bun care îndeplinea cerințele pentru a fi numit apostol și se pare că a fost apostol. Dar Duhul Sfânt l-a ignorat, căci Scriptura nu-l mai menționează deloc. Noi credem că succesorul lui Iuda Iscarioteanul a fost Saul din Tars, ales personal de Domnul Isus Hristos (Gal. 1:1).

Capitolul 2 consemnează împlinirea făgăduinței lui Dumnezeu în ziua Cincizecimii, predica lui Petru și înființarea Bisericii primare.

v. 1 Sărbătoarea Rusaliilor avea loc la cincizeci de zile după Sărbătoarea primelor roade (vezi Lev. 23:15-22). Sărbătoarea Paștelui prefigurează moartea lui Hristos, Sărbătoarea primelor roade prefigurează învierea lui Hristos și Sărbătoarea Rusaliilor zugrăvește începutul și originea Bisericii. (Cu cinci minute înainte de ziua Cincizecimii, Biserica nu exista; cinci minute după ziua Cincizecimii, Biserica exista deja.) Rusaliile și Ierusalimul au avut pentru Duhul Sfânt aceeași importanță ca Betleemul pentru nașterea lui Hristos. Duhul Sfânt a început să boteze credincioși, în felul acesta ei fiind așezați în trupul lui Hristos. Credincioșii sunt identificați astfel cu Hristos și formează trupul lui Isus Hristos pe pământ (1 Cor. 12:12,13).

v. 2 Nu a fost un vânt, ci un sunet ca sunetul unui vânt. “Vâjâitul unui vânt puternic” este, de fapt, sunetul scos de un uragan, astfel că tot Ierusalimul l-a auzit. Zgomotul produs de un uragan a fost asimilat cu cel produs de o mie de trenuri de marfă.

v. 3 “Ca de foc” înseamnă că nu erau de foc dar arătau ca un foc, având un mare efect asupra ochiului omenesc. Acesta nu a fost botezul cu foc, care va fi judecata ce va veni, ci botezul Duhului Sfânt.

v. 4 “Și toți s-au umplut de Duh Sfânt” indică faptul că toate celelalte lucrări ale Duhului Sfânt în cei credincioși din această vreme au fost deja făcute, așa cum au ele loc, în următoarea ordine:

- (1) regenerarea (Ioan 3:5);**
- (2) locuirea celui credincios (Rom. 8:9);**
- (3) pecetluirea (Efes. 4:30);**
- (4) botezul (Fapte 1:5; 1 Cor. 12:12, 13).**

Experiența Rusaliilor a venit din umplerea cu Duhul - nu din botezul Duhului. Lucrarea botezului Duhului Sfânt i-a așezat pe credincioși în Biserică, noul organism care a luat ființă atunci pentru întâia dată. “Alte limbi” nu erau limbi necunoscute, ci erau diferitele limbi vorbite în Imperiul Roman de către închinătorii care veniseră la Ierusalim din toate colțurile Imperiului (v. 5-11).

v. 12 Unii oameni din acea mulțime erau uimiți și impresionați, nu însă și convinși, pentru că nu înțelegeau ce se întâmpla.

v. 13 Alții sunt cinici și batjocoritori. Ei dau o explicație naturală fenomenului.

v. 14, 15 Petru se adresează scepticilor și ignoranților.

v. 16-21 Petru nu folosește profeția lui Ioel pentru a arăta că ziua Cincizecimii este împlinirea ei, ci “aceasta este” se referă mai degrabă la ceea ce este asemănător cu ce trebuie să vină (vezi Ioel 2:28-32; 3:1, 2). Petru spune astfel că ziua Cincizecimii nu este opusul a ceea ce spune Vechiul Testament. Este evident că profeția lui Ioel nu a fost împlinită în ziua Cincizecimii. Dumnezeu a spus: “voi turna din Duhul Meu peste orice făptură”. În ziua Cincizecimii au fost convertiți 3 000 de oameni. Semnele din ceruri nu au apărut la acea dată. Atunci a început vremea harului, nu “ziua aceea mare și înfricoșată” a Domnului. Și nici nu s-au adunat toate popoarele pământului în valea lui Iosafat.

v. 22-24 Accentul nu este pus pe limbi și nici măcar pe venirea Duhului Sfânt, ci mai degrabă pe persoana Domnului Isus Hristos și învierea Sa (vezi Ioan 16:13, 14). Observați că scrisoarea de recomandare a lui Isus consta din minunile, semnele și lucrările pline de putere pe care le făcuse.

v. 25-31 David a vorbit în Psalmul 16 despre Mesia (nu despre sine însuși, pentru că mormântul lui se afla în Ierusalim) care va învia din morți pentru a sta pe scaunul de domnie al lui David.

v. 32 Petru și ceilalți care erau de față sunt martori ai învierii lui Isus din morți.

v. 33 Noi știm că Isus a ajuns la dreapta lui Dumnezeu pentru că Duhul Sfânt a ajuns aici.

v. 34, 35 Aceasta este o împlinire a Psalmului 110.

v. 36 Explicația pentru tot ceea ce se întâmplase era aceea că Isus a murit, a înviat, S-a înălțat la cer și Și-a luat locul la dreapta lui Dumnezeu.

v. 37-41 Petru le spune condițiile pentru acești bărbați din Iudeea și ceilalți israeliți din Ierusalim.

v. 42 Acestea sunt semnele vizibile ale bisericii locale.

v. 43-47 Biserica primară nu avea o organizare deosebită, în schimb era înzestrată cu multă bucurie, dragoste și pace.

Capitolul 3 – Petru și Ioan fac prima minune a Bisericii și Petru predică din nou. Aceasta este ultima chemare a lui Dumnezeu prin care îi cere poporului să se întoarcă la El în grup. Isus Se va întoarce să pună bazele Împărăției Lui așa cum au prezis profeții (v. 26). Suferința lui Hristos a fost împlinită (v. 18-19).

Capitolul 4 – 5 000 de oameni sunt mântuiți în urma celei de-a doua predici a lui Petru, dar apostolii sunt arestați și întemnițați. Motivul invocat pentru arestarea lor era acela că ei au predicat despre înviere (v. 2). Apostolii sunt aduși la judecată înaintea Sinedriului pentru a explica puterea sau numele pe care l-au folosit pentru a face această minune. Petru răspunde prin puterea Duhului Sfânt și Îl prezintă pe Isus ca singura cale de mântuire, Numele Său fiind Numele puterii și al mântuirii. Apostolii sunt muștrați de Sinedriu și li se poruncește să nu mai predice în Numele lui Isus. Apoi ei se întorc printre credincioșii Bisericii primare. Biserica se roagă prin cuvintele Psalmului 2:1, 2. Ei nu s-au rugat pentru încetarea persecuției, ci pentru curajul de a vorbi și a propovădui Cuvântul lui Dumnezeu (v. 29). Observați puterea rugăciunii (v. 30) și, de asemenea, nivelul înalt de spiritualitate al Bisericii primare.

Capitolul 5 ne prezintă abaterea de la principii apărută în Biserica primară, după care urmează moartea lui Anania și a Safirei. Acești creștini nu trăiau la nivelul spiritual înalt al Bisericii primare, deși erau mântuiți. Când au mințit înaintea Duhului Sfânt ei au fost înlăturați din grupul celor credincioși. Ei au comis păcatul care duce la moarte (1 Ioan 5:16). Lucrul cel mai uimitor este că păcatul acesta nu putea exista în Biserica primară. Sfințenia vieții caracteriza Biserica acelor vremuri. Observați că Petru este la fel de surprins (v. 5) când Anania moare. Puterea continuă să se manifeste în Biserică (v. 12-14); mulțimile sunt mântuite. Apostolii își exercită darurile apostolice. Apostolii sunt arestați pentru a doua oară și întemnițați (v. 17, 18). Gamaliel îi sfătuiește pe mai-marii iudeilor să dea dovadă de moderație în purtarea lor față de acești creștini. Ei sunt bătuți, li se interzice să vorbească în Numele lui Isus, după care sunt eliberați. Apostolii se bucură pentru că au suferit pentru Isus și continuă să predice în Numele Lui.

Capitolul 6 ne prezintă alegerea diaconilor datorată unor probleme apărute în Biserică, urmată de relatarea despre Ștefan – el este prins, arestat pe nedrept și judecat.

v. 1 “Evreii care vorbeau grecește” erau evreii cu o educație grecească, în timp ce “Evreii” erau cei care încă urmau legea mozaică. Nivelul spiritual la care Duhul adusese Biserica este atacat prin dezbinări satanice și confuzie. Împărțirea bunurilor materiale, care a caracterizat Biserica la început (Fapte 2:44-46), a lăsat loc egoismului firii vechi. Evreii care vorbeau grecește (un grup minoritar) se simțeau neglijați și cereau ca văduvele lor să fie tratate la fel ca evreii.

v. 2 Apostolii au fost de părere că nu aveau nevoie să se încarce cu povara acestui detaliu, care i-ar fi îndepărtat de studiul Cuvântului lui Dumnezeu, rugăciune și lucrarea Cuvântului.

v. 3 Bărbați cu anumite calități sunt aleși pentru a se ocupa de împărțirea bunurilor materiale. Observați care sunt calitățile acestor oameni:

- (1) vorbiți de bine,
- (2) plini de Duhul Sfânt (Efes. 5:18),
- (3) plini de înțelepciune – aplicarea adevărului biblic,
- (4) putere de convingere (v. 10),
- (5) plini de credință – nu numai credință mântuitoare, ci credință slujitoare și mărturisitoare (nu măsura, ci obiectul credinței).

v. 5 Din lista primilor 7 diaconi avem relatări numai despre doi – Ștefan și Filip.

v. 6 Punerea mâinilor pur și simplu îi numea pe acești bărbați în această poziție, arătând părtășia lor în lucrurile lui Hristos, și calitatea de reprezentanți pentru întregul grup de credincioși.

v. 7 Biserica primară continuă să crească în ciuda stării interne.

v. 8-15 Ștefan, un martor puternic pentru Evanghelie, atrage ura anumitor secte. Martori falși sunt aduși înaintea Soborului pentru a-l acuza pe Ștefan.

Capitolul 7 – Apărarea lui Ștefan înaintea Soborului este un discurs despre istoria poporului Israel și despre împotrivirea și răzvrătirea lui față de Dumnezeu. Ștefan îi acuză pe membrii consiliului că sunt trădători și ucigași ai lui Isus, ceea ce duce la o ură înverșunată din partea lor și la omorârea lui cu pietre.

v. 2-8 Ștefan începe cu Avraam care L-a crezut și a ascultat de Dumnezeu.

v. 9-16 El continuă cu perioada patriarhală. Frații lui Iosif, motivați de invidie și ură, l-au vândut pe Iosif în Egipt. Dumnezeu a schimbat totul în bine și a folosit această situație pentru salvarea familiei lui Iosif.

v. 17-29 Ștefan trece în revistă perioada robiei egiptene. Moise s-a născut în această perioadă și a crescut în casa faraonului egiptean. Înțelepciunea egiptenilor era mult mai mare decât recunoaștem noi astăzi. Matematica, chimia, ingineria, arhitectura și astronomia erau domenii de studiu foarte dezvoltate. Toată această înțelepciune nu l-a pregătit pe Moise pentru eliberarea poporului său (v. 25).

v. 30-36 El le amintește de eliberarea din Egipt. Dumnezeu a făcut din Moise eliberatorul lor (v. 35), pe care copiii lui Israel nu l-au acceptat de la început.

v. 37-44 Ștefan face referire la experiența din pustie. O serie întreagă de răzvrătiri împotriva lui Dumnezeu au atins punctul culminant în fabricarea vițelului de aur. Această plagă a idolatriei a izbucnit din nou în țară (v. 43) și a avut ca rezultat captivitatea babiloniană.

v. 45-53 Ștefan încheie cu Iosua, care i-a condus în Țara promisă, și cu Isus care a dat oamenilor calea către cer. Observați acuzația puternică a lui Ștefan din v. 51, 52. Legea a fost dată evreilor în chip supranatural prin lucrarea îngerilor – ei însă nu au respectat-o (v. 53). Venirea lui Isus a fost anunțată de un înger, dar ei L-au respins.

v. 54-60 Ștefan este omorât cu pietre. Credinciosul plin de Duhul vede slava lui Dumnezeu și pe Mântuitorul stând în picioare la dreapta Tatălui gata să-l primească pe Ștefan ca prim martir. De atunci, Mântuitorul a stat în picioare să primească mulțimi de martiri. Un alt tânăr (v. 58) care stă acolo, Saul din Tars, care a condus uciderea cu pietre a lui Ștefan, se uită și el spre cer, dar nu-L vede pe Isus. Cu toate acestea, evenimentele petrecute acum îl vor pregăti pentru experiența de pe drumul Damascului. “A adormit” înseamnă că Isus a supus trupul lui somnului în așteptarea răpirii. Ștefan și Saul au fost pe poziții opuse față de cruce, la început, la fel ca cei doi tâlhari. Ștefan a fost un martor extraordinar înaintea lui Saul. Amândoi erau tineri. Mărturia Evangheliei a devenit o mișcare a tinerilor.

II. Domnul Isus Hristos la lucru prin Duhul Sfânt, prin apostoli, în Iudea și Samaria, Capitolele 8-12
Saul continuă prigoana împotriva Bisericii și credincioșii se împrăștie. Filip devine conducătorul misionarilor. Famenul etiopian este convertit.

v. 1-4 Saul devine prigonitorul cel mai înverșunat al Bisericii; ca urmare, Biserica se împrăștie.

v. 5-8 Filip ajunge cel mai de seamă martor al Evangheliei peste hotare, după moartea lui Ștefan.

v. 9-25 Filip are parte de o experiență deosebită cu Simon vrăjitorul, care era unul din cei mai cunoscuți șarlatani religioși din țară. Observați că Simon se declară credincios după trezirea extraordinară din Samaria, în urma propovăduirii lui Filip. El trece prin tot ritualul exterior – el crede (deși nu este o credință mântuitoare), este botezat, și ajunge prietenul lui Filip (v. 13). Simon vine în contact cu creștinismul, acesta provoacă o puternică impresie asupra lui, dar nu este convertit. Credincioșii de acolo nu fuseseră născuți din nou, pentru că nu fuseseră botezați în trupul lui Hristos de către Duhul Sfânt – ei fuseseră botezați cu apă. Simon nu a fost botezat de Duhul Sfânt, dar a fost impresionat de el, așa că vroia și el darul Duhului. Observați că el este gata să plătească pentru acest dar (v. 18, 19) și aceasta pentru a-l folosi apoi pentru profit și publicitate. Nu există nici o relatare a convertirii lui; el este un membru al mulțimii mixte, un membru al “adunăturii de oameni” care a urmat Biserica vreme de 1 900 de ani.

v. 26-40 Famenul sau eunucul etiopian vine în contrast cu vrăjitorul Simon. Filip este condus de Duhul Sfânt de la trezirea din Samaria spre pustie, pe drumul care duce la Gaza (v. 26-28). Etiopianul călătorea de la Ierusalim spre Gaza, în carul său. El avea un slujitor care-i conducea carul în timp ce el citea. Evident că avea o suită întreagă de slujitori. Famenul etiopian era un prozelit care fusese la Ierusalim, capitala religioasă a vremii, dar plecase de acolo cu mintea și

inima nesatisfăcute. Duhul l-a trimis pe Filip să i se alăture etiopianului (v. 29). Filip îi explică mesajul capitolului 53 din Isaia. Acest capitol se referă la răstignirea lui Isus (v. 30-35). Etiopianul crede în inima lui și este botezat.

Capitolul 9 – Convertirea lui Saul din Tars pe drumul Damascului. El este umplut cu Duhul Sfânt și este botezat în Damasc. Saul începe să predice, se întoarce la Ierusalim, apoi vizitează orașul său natal, Tars. Convertirea lui Saul din Tars a fost cel mai important eveniment de la Rusalii până la perioada Reformei.

Petru vizitează Lida, îl vindecă pe Enea, merge la Iope și o învie pe Tabita din morți.

v. 1, 2 Râvna lui Saul în persecutarea Bisericii îl duce dincolo de hotarele Ierusalimului și Iudeii. După ce a obținut documente din partea marilor preoți, el pleacă în Siria.

v. 3-6 Saul se întâlnește cu Hristos cel Viu. “Cine ești Tu, Doamne?” ne arată că Saul nu-L cunoștea pe Isus. Cunoașterea lui Isus înseamnă viață. “Doamne, ce vrei să fac?” arată supunerea în ascultare de Isus. Saul este convertit – credință plus fapte.

v. 7 Oamenii care îl însoțesc aud un glas, dar nu disting cuvintele. Numai Saul înțelege mesajul (vezi Fapte 22:9; 26:14).

v. 8-16 Saul cel orbit este dus în Damasc. Un credincios pe nume Anania este trimis la el. Anania este uluit și, în același timp, speriat de Saul. Isus îi explică scopul Său în chemarea lui Saul (v. 15, 16):

(1) pentru mărturia înaintea Neamurilor;

(2) pentru a suferi mai mult decât orice alt sfânt.

v. 17-25 După ce Saul își recapătă vederea și este botezat, el începe să mărturisească despre Persoana lui Isus în sinagogă. Iudeii plănuiesc să-l omoare și ucenicii îl coboară peste zid, într-un coș.

v. 26-29 Saul se întoarce la Ierusalim după convertirea sa (vezi Gal. 1:18, 19), dar Biserica are rețineri în privința lui până ce Barnaba decide să-l susțină.

v. 30, 31 Când se descoperă un complot care avea în vedere uciderea lui Saul, el este luat și dus în Cezareea, de unde se întoarce în orașul său natal, Tars.

v. 32, 33 Petru se duce la Lida, unde îl vindecă pe Enea, un om paralizat de opt ani. Aceasta duce la convertirea multor persoane.

v. 34-43 În Iope, Tabita (sau Dorca), o credincioasă care și-a folosit darul de croitoreasă în slujba oamenilor, moare. Petru este chemat la ea. El vine și o învie pe Tabita din morți.

Capitolul 10 – Convertirea lui Corneliu, sutașul roman.

v. 1-8 Corneliu este un soldat, dar și un om profund religios, temător de Dumnezeu, care dăruiește oamenilor cu generozitate și se roagă mult. Cu toate că are aceste calități, el nu este mântuit și toate aceste fapte nu fac din el un creștin. Duhul lui Dumnezeu îl îndeamnă să trimită după Petru la Iope.

v. 9-22 Duhul Sfânt îl pregătește pe Petru pentru această călătorie misionară. În timp ce se ruga pe acoperișul casei i se face foame și este adus într-o stare de extaz. Ceva ce semăna cu o față de masă mare se coboară din cer. În ea se aflau tot felul de animale. Lui Petru i se spune să taie și să mănânce. El îl numește pe Duhul Sfânt “Domn”, dar contrazice această formulă de adresare prin refuzul său de a mânca. Ca evreu, el nu mănecase niciodată vreun lucru necurat, nici măcar după ziua Cincizecimii. Petru se minunează de acest vis până când aude bătaia în ușă și mesagerii lui Corneliu își explică misiunea. Duhul Sfânt îl îndeamnă pe Petru să meargă cu ei.

v. 23-43 Petru intră cu reținere în casa lui Corneliu. El nu-i permite lui Corneliu să se plece înaintea lui, spunându-i că și el este tot om. Petru predică despre moartea și învierea lui Isus și prezintă invitația de a-L primi pe Isus (v. 43).

v. 44-48 Aceasta a fost ziua Cincizecimii pentru Neamuri. Petru este uimit de faptul că și Neamurile au primit Duhul Sfânt – acest lucru este evident prin vorbirea lor în limbi (v. 46). Limbile erau mai degrabă o dovadă pentru Petru și ceilalți apostoli care să le arate că Dumnezeu îi mântuiește și pe neevrei (vezi Fapte 11:1-18; 15:7-11). Apoi neevreii din casa lui Corneliu au fost botezați.

Cele trei modele de convertiri reprezentative:

Fapte 8 – Famenul etiopian – Fiul lui Ham
 Fapte 9 – Saul din Tars – Fiul lui Sem
 Fapte 10 – Corneliu, sutașul roman – Fiul lui Iafet

Trei factori trebuie luați în considerare înainte de a fi vorba despre convertire. Toate sunt evidente în aceste convertiri reprezentative:

DUHUL SFÂNT (Duhul Sfânt prezintă ce este al lui Hristos)	CUVÂNTUL LUI DUMNEZEU (Credința vine în urma auzirii Cuvântului lui Dumnezeu)	FIUL OMULUI (Instrument)
Etiopianul – Duhul Sfânt l-a îndrumat pe Filip	Isaia 53	Filip
Saul – Duhul Sfânt l-a condus pe drumul Damascului; Isus l-a abordat direct	Temelia în Vechiul Testament	Ștefan
Corneliu – Duhul Sfânt a supravegheat fiecare detaliu; i-a pregătit pe Petru și Corneliu	Petru Îl predică pe Hristos	Petru

Capitolul 11 – Petru rememorează evenimentele legate de convertirea Neamurilor în casa lui Corneliu. Antiohia devine centrul Bisericii Neamurilor.

v. 1-3 Vestea că Neamurile primeau Cuvântul lui Dumnezeu nu pare să fi provocat prea mare bucurie în Biserica din Ierusalim. Cei de acolo îi cer lui Petru explicații cu privire la purtarea lui. v. 4-18 Petru își explică purtarea în fața apostolilor din Ierusalim. Aproape că-și cere scuze (v. 17). Nici el nu și-i imaginase pe neevrei făcând parte din Biserică și a acționat numai la îndemnul Duhului Sfânt. Biserica din Ierusalim acceptă apoi faptul că și Neamurile trebuie să fie incluse în trupul celor credincioși alături de ei (v. 18).

v. 19-21 Antiohia devine centrul evanghelismului pe măsură ce oameni din rase diferite se convertesc și se formează o Biserică puternică.

v. 22-24 Barnaba este trimis la Antiohia de către biserica din Ierusalim. El le împarte Cuvântul celor de acolo.

v. 25, 26 Barnaba are nevoie de un ajutor și știe că Saul ar fi foarte potrivit. El merge la Tars pentru a-l găsi pe Saul. Credincioșilor li s-a spus “creștini” pentru prima oară în Antiohia. Poate că acest nume a fost dat în sens peiorativ, dar este mai sigur că se referea la un ucenic al lui Hristos.

v. 27-30 Un profet pe nume Agab a prezis o foamete care avea să se întâmple în vremea împăratului Claudiu. Tacit confirmă că a avut loc această foamete. Aceasta a motivat Biserica din Antiohia să trimită ajutoare Bisericii din Ierusalim.

Capitolul 12 – Persecuția lovește prin Irod Agripa I, nepotul lui Irod cel Mare. Petru este eliberat din temniță în chip miraculos. Moartea lui Irod este o judecată a lui Dumnezeu.

v. 2, 3 Iacov, fiul lui Ioan, este executat de Irod. Petru este în închisoare. Dumnezeu, prin voia Lui suverană, conform planului Său, îngăduie ca Iacov să fie executat, dar îl eliberează pe Petru.

v. 5 Biserica din Ierusalim se roagă pentru Petru.

v. 6 Petru putea dormi în temniță!

v. 7 “Îngerul” ar trebui să fie “un înger”, căci Hristos era îngerul Domnului în Vechiul Testament. Un înger îl eliberează pe Petru, și rugăciunea Bisericii este ascultată.

v. 12 Biserica se întâlnea în case pentru că la vremea aceea nu existau clădiri speciale pentru biserici. Observați care era casa în care se întâlneau: casa Mariei, mama lui Marcu.

v. 13-15 Deși Biserica se ruga, credința lor era mică – ei credeau că Petru fusese executat. “Este îngerul lui” ar trebui să fie, de fapt, “Este duhul lui” (v. 15) - ei nu puteau crede că rugăciunile lor fuseseră ascultate.

v. 19 Observați atitudinea lui Irod care tratează viața umană cu sânge rece și cu o inimă împietrită.

v. 20-23 Irod, asemenea lui Nebucadnețar, este plin de mândrie. Irod a încercat să se poarte ca un dumnezeu (v. 22). Moartea lui este o manifestare a judecății lui Dumnezeu. Dumnezeu este gelos pe slava Sa (v. 23).

v. 24, 25 În ciuda persecuțiilor și împotrivirilor, Biserica se dezvoltă și prosperă.

III. Domnul Isus Hristos la lucru prin DUHUL SFÂNT, prin APOSTOLI, până la marginile pământului, Capitolele 13-28

Pe măsură ce Evanghelia se extinde în afara hotarelor Israelului, Pavel devine liderul proeminent, în timp ce Petru părăsește scena.

Capitolele 13, 14 – *Prima călătorie misionară a apostolului Pavel este începută cu Barnaba. Prima oprire este insula Cipru, casa lui Barnaba. Ei traversează insula până la Pafos. De acolo, ei merg cu corabia până la Perga, în Pamfilia, și intră în Asia Minor (Turcia de astăzi), în ținutul Galatiei.*

Capitolul 13

v. 1-2 Biserica din Antiohia era biserica misionară, nu cea din Ierusalim. Observați că Duhul Sfânt i-a ales pe Saul și Barnaba. La început se spune “Barnaba și Saul”, dar Saul devine liderul, își schimbă numele în Pavel și echipa este numită “Pavel și Barnaba”.

v. 4 Ei sunt conduși de Duhul Sfânt.

v. 5 Ei încep cu Salamina, pe insula Cipru, dar aici nu au loc convertiri remarcabile.

v. 6-12 Apostolii traversează insula până la Pafos unde Pavel îl întâlnește pe Elima vrăjitorul, care îl influențează pe Sergius Paulus, un dregător roman. Elima este înfrânt și Sergius Paulus devine credincios. Numele lui Saul este schimbat (v. 9) în Pavel (Paulus înseamnă “puțin”) și se poate să fi fost luat după numele lui Sergius Paulus.

v. 13 Apostolii ajung la Perga și Ioan Marcu se întoarce din drum.

v. 14-42 În Antiohia din Pisidia Pavel predică în sinagogă în ziua de sabbat. Aceasta este una din cele mai mari predici ale sale. Observați că, după citirea Legii, lui Pavel i se permite să vorbească. El povestește istoria unei națiuni, așa cum făcuse și Ștefan. Apoi îl prezintă pe Isus ca Mântuitor (v. 23). El povestește istoria Lui și prezintă moartea și învierea lui Isus ca mijloc de mântuire (v. 29-39). Pavel prezintă oamenilor un avertisment final (v. 40-42).

v. 43-49 În următoarea zi de sabbat, ei predică pentru Neamuri.

v. 50-52 Pavel și Barnaba sunt obligați să fugă la Iconia.

Capitolul 14

v. 5, 6 Pavel și Barnaba sunt nevoiți să fugă la Listra și Derbe.

v. 8-28 În Listra, Pavel vindecă un om care nu avea nici un pic de putere în picioare. Galatenii erau oameni nestatornici. Ei vor să aducă o jertfă religioasă pentru Pavel și Barnaba în care văd doi zei (v. 11-13). Pavel și Barnaba trebuie să protesteze cu putere pentru a împiedica acest lucru (v. 14-18). În momentul următor, ei aruncă în Pavel cu pietre (v. 19). Apoi Pavel și Barnaba își reiau călătoria, trec prin mai multe locuri și revin la Antiohia unde relatează Bisericii tot ce a făcut Dumnezeu prin ei.

Capitolul 15 – Consiliul din Ierusalim este de acord să considere harul mai presus de legea mozaică (lege versus libertate). Întrebarea care stătea înaintea Consiliului era următoarea: trebuie neevreii să respecte Legea mozaică pentru a deveni creștini? Biserica din Ierusalim respecta Legea mozaică în foarte mare măsură. Cei care respectau legea iudaică insistau ca Neamurile să respecte Legea mozaică și să poarte însemnul și trăsătura exterioară a iudaismului care era circumcizia (v. 1).

v. 2-4 Biserica din Antiohia i-a trimis la Ierusalim pe Pavel și pe Barnaba pentru a dezbate această problemă spinoasă. Pe drum, în Fenicia și Samaria, ei prezintă bisericilor situația convertirii neevreilor. Astfel, ei aduc bucurie multor frați prin această veste.

v. 5, 6 O sectă a fariseilor credincioși insistă asupra ideii ca neevreii să fie circumciși și să respecte Legea lui Moise. (Secțiunea referitoare la jertfe din sistemul mozaic de legi nu era în discuție.)

v. 7-11 Petru este primul care vorbește despre acest subiect. El relatează din nou experiența sa în casa lui Corneliu, unde neevreii au avut parte de aceeași experiență ca a apostolilor în ziua Cincizecimii. Neevreii nu aveau nici o legătură cu Legea. Petru arată foarte clar că Israel nu a respectat niciodată Legea (v. 10).

v. 12 Barnaba și Pavel continuă prin a spune cum a lucrat Dumnezeu printre neevrei. Mesajele lor nu sunt consemnate aici.

v. 13-18 Iacov, conducătorul Bisericii din Ierusalim rezumă gândul Consiliului. El plasează Biserica în programul profețiilor, deși Biserica nu este un subiect de profeție. Dumnezeu scoate dintre neevrei un popor pentru Numele Său (v. 14). După aceea urmează programul profețiilor.

- (1) “După aceea” înseamnă după ce Biserica este luată din lume. “Mă voi întoarce” (v. 16) este a doua venire a lui Hristos descrisă în Apocalipsa 19.
- (2) El va “ridica din nou” și “va zidi dărâmurile” casei lui David care astăzi este căzută la pământ.
- (3) Când Se va întoarce Hristos, va exista o cale prin care rămășița de oameni să-L caute pe Domnul (v. 17).
- (4) Toate Neamurile vor fi în Împărăție în ziua aceea.

Contrastul este între “din mijlocul lor” (al Neamurilor) și “toate Neamurile”.

v. 19-29 Decizia luată spune că nu li se va impune neevreilor să respecte Legea mozaică, dar li se va cere să se poarte cu amabilitate cu cei care o respectă, în special în ceea ce privește subiectul cârnii jertfite idolilor și închinarea la idoli.

v. 30-41 După Consiliu, Pavel și Barnaba se întorc la Antiohia și fac pregătirile pentru o a doua călătorie misionară. Pentru că nu sunt de acord cu privire la Ioan Marcu, se despart (v. 37-39). Disputa este puternică. Pavel îl ia pe Sila, în timp ce Barnaba îl ia pe nepotul său Ioan Marcu. Pavel începe cu Siria și Cilicia.

Capitolul 16 – Pavel vizitează din nou bisericile din Galatia. Din cauză că Duhul Sfânt îi interzisese să meargă spre sud, în provincia Asiei sau spre nord, în Bitinia, el pornește spre Europa, după ce primește viziunea cu omul din Macedonia. Pavel ajunge la Filipi, unde este închis. La miezul nopții, Pavel și Sila se roagă și cântă laudă Domnului! Un cutremur clatină închisoarea, ușile se deschid și temnicerul își deschide inima pentru a-L primi pe Hristos ca Mântuitor.

v. 1-5 Pavel găsește un tânăr ucenic, pe nume Timotei, care fusese convertit în timpul primei călătorii misionare a apostolului (1 Tim. 1:2). Timotei călătorește cu Pavel și devine însoțitorul și ajutorul lui în lucrarea sa misionară.

v. 6-13 Este evident că Pavel intenționa să lărgească aria câmpului său misionar până în Asia Minor, dar Duhul l-a scos din Asia. Când ajunge în Troa se pare că nu avea nici o idee precisă despre următoarea destinație până când îi este dată viziunea cu bărbatul din Macedonia. El acceptă această viziune în timp ce Duhul Sfânt îl îndeamnă să meargă în Europa. Doctorul Luca se alătură grupului în Troa. Observați trecerea de la “ei” (v. 8) la “noi” (v. 10). Ei intră în interiorul continentului, spre Filipi. Convertirea Lidiei, o femeie de afaeri din Tiatira, a marcat începerea evanghelizării Europei (v. 14, 15).

v. 16-40 Incidentul cu fata posedată de demoni care îl urma pe Pavel și care a fost eliberată de demon îi face pe stăpânii ei să ceară arestarea lui Pavel și Sila. După ce sunt bătuti, apostolii sunt aruncați în temniță. La miezul nopții, rugăciunile lor atrag un cutremur de pământ care deschide ușile temniței. Când vede toate ușile deschise, temnicerul este convins că prizonierii au scăpat. Conform legii romane, el urma să-și piardă viața. Când era gata să se sinucidă, Pavel îl liniștește și îl asigură că nimeni nu a fugit. După ce a avut ocazia să se afle pentru câteva momente în fața morții, temnicerul înțelege că el este un suflet pierdut. Când întreabă ce trebuie să facă pentru a fi mântuit, Pavel îi vestește Evanghelia într-o singură

frază. “Casa ta” (v. 31) înseamnă că membrii gospodăriei sale au crezut fiecare în parte, așa cum a crezut temnicerul. Temnicerul și casa lui au crezut și au fost mântuiți. Ei au făcut parte din Biserica din Filipi pe care Pavel a iubit-o și care se pare că a fost cea mai apropiată de sufletul lui; vezi Epistole către Filipeni.

Capitolul 17 – Cea de-a doua călătorie misionară a lui Pavel continuă cu Tesalonic, Berea și Atena.

v. 1-9 Pavel se află în Tesalonic vreme de 3 sabaturi. Aici au loc câteva convertiri. Împotrivirea puternică îi forțează să plece.

v. 10-14 Pavel merge la Berea unde se bucură de o primire mai bună și mulți cred (v. 11).

v. 15-34 Pavel pornește spre Atena, lăsându-i pe Sila și pe Timotei în Tesalonic. Pavel observă idolatria din Atena. El are discuții cu iudeii în sinagogă și cu filosofi în piețele publice, în fiecare zi. Într-un final, el are ocazia să-și expună ideile în public, pe colina lui Marte. Cuvântarea lui Pavel este o operă de artă potrivită cu publicul pe care-l avea în față, așa cum a fost predica sa din Pisidia. Punctul de contact folosit de Pavel este altarul înălțat unui dumnezeu necunoscut (v. 22-29), și Îl prezintă pe adevăratul Dumnezeu ca și Creator (trecut). El Îl prezintă pe adevăratul Dumnezeu ca Răscumpărător (v. 29) (prezent); Pavel le cere oamenilor să se întoarcă la Dumnezeu. Lumina creează responsabilitate. Pavel Îl prezintă pe adevăratul Dumnezeu ca Judecător (v. 30) (viitor). Pavel nu a avut parte de un eșec în Atena, așa cum afirmă unii. Au existat și oameni convertiți (v. 34).

Capitolul 18 – Cea de-a doua călătorie misionară se încheie cu Pavel în Corint. Corintul era orașul păcatului în Imperiul Roman, un oraș al stricăciunii. Apolo vine la Efes.

v. 1-3 Pavel se întâlnește cu Acuila și Priscila care au reușit să scape dintr-o campanie antisemitică în Roma. Ei erau fabricanți de corturi, la fel ca Pavel, și el a stat cu ei. Se pare că ei au fost primii oameni convertiți de Pavel în Corint.

v. 4-17 Pavel își începe lucrarea publică în sinagogă. Sila și Timotei i se alătură în Corint. Mulți oameni vin la credință, printre aceștia numărându-se și Crisp, conducătorul sinagogii. Domnul îl încurajează pe Pavel să vorbească cu îndrăzneală și curaj. Vreme de 18 luni el a împărtășit oamenilor Cuvântul. Oamenii se răzvrătesc împotriva lui Pavel și el este adus înaintea lui Galion. Acesta nu este nepăsător, dar refuză să se ocupe de un caz legat de libertatea religioasă.

v. 18-22 Pavel pornește pe mare spre Antiohia dar trece prin Efes. Îi ia cu el pe Priscila și pe Acuila până la Efes. Pavel face o juruință și se rade în cap. Sub har, aceasta este o practicare a libertății creștine. El avea *dreptul* să facă acest lucru, nu era obligat să-l facă.

v. 24-28 Apolo din Alexandria, un predicator cu o mare elocință, un bun cunoscător al Vechiului Testament, a venit la Efes. El avea un duh înfocat și învăța pe oameni, plin de râvnă, despre Vechiul Testament și toată istoria până la Ioan Botezătorul. El nu știa nimic în plus față de botezul lui Ioan. Acuila și Priscila au avut privilegiul de a-l aduce la curent cu aceste lucruri, și de a-l ajuta să înțeleagă ce înseamnă întoarcerea la Dumnezeu. Apolo a mers la Ahaia (a vizitat bisericile din Grecia, printre care se numărau Corintul și Atena) și a început să predice despre Isus ca Mesia și Mântuitor.

Capitolul 19 – Cea de-a treia călătorie misionară a lui Pavel. Pavel se întoarce la Efes după ce reface în parte traseul primelor două călătorii misionare. El petrece doi ani aici unde vorbește oamenilor în fiecare zi în școala lui Tiran. Pavel face minuni care provoacă marșul împotriva lui sub conducerea lui Dimitrie care este însoțit de ceilalți argintari. Mulțimea este potolită de notarul orașului care îi îndeamnă pe oameni să facă apel la lege, nu la violență.

v. 1, 2 Oamenii aceștia auziseră numai mesajul lui Apolo care se oprea la Ioan Botezătorul și la botezul acestuia.

v. 3, 4 Pavel le explică faptul că ei trebuie să creadă în Isus pentru a fi mântuiți.

v. 5-7 Acești oameni răspund la propovăduirea lui Pavel și, ca urmare a faptului că au crezut, ei primesc Duhul Sfânt.

V. 8-10 Pavel se retrage din sinagogă sub focul împotrivirilor, dar își continuă lucrarea în școala lui Tiran vreme de 2 ani de zile.

v. 11-16 Pavel face câteva minuni care îi determină pe cei șapte fii ai lui Sceva să încerce și ei același lucru. Încercarea lor nu are alt rezultat decât umilirea și rănirea lor.

v. 17-22 Ca rezultat, mulți oameni care avuseseră de-a face cu demonii au ajuns să creadă în Hristos. Rezultatele sunt atât de mari încât Pavel își amână călătoria la Corint și continuă să slujească Domnului în Efes – “Voi mai rămâne totuși în Efes până la Cincizecime, căci mi s-a deschis aici o ușă mare și largă, și sunt mulți potrivnici” (1 Cor. 16:8, 9).

v. 23 Răscoala argintarilor conduși de Dimitrie a pornit de la faptul că ei și-au simțit amenințată pâinea lor – ei făceau imagini în miniatură ale zeiței Diana și le vindeau. Templul Dianei din Efes era una din cele șapte minuni ale lumii antice. Întâlnirea se sfârșește într-o mare confuzie, în timp ce mulțimea scandează neîncetat “Mare este Diana efesenilor!”, până când notarul orașului face ordine. El explică oamenilor că nu au de ce să-și facă griji cu privire la închinarea față de Diana și că ar trebui adusă o acuzație legală. Răzmerița se calmează și oamenii se duc la casele lor, dar acum lucrarea lui Pavel în Efes s-a încheiat.

Capitolul 20 – Cea de-a treia călătorie misionară se încheie. Pavel merge mai departe, în Macedonia, Filipi, înapoi la Troa și la Milet.

v. 1-5 Această scurtă secțiune cuprinde vizita lui Pavel în Macedonia (inclusiv Corint), Grecia (care include Atena), Tesalonic, Berea și Filipi.

v. 6-12 Această secțiune consemnează vizita lui Pavel în Troa și episodul cu tânărul Eutih, care a adormit în timp ce asculta predica lui Pavel și a căzut de la etajul al treilea. Pavel l-a înviat.

v. 13-38 Pavel ajunge la Milet, portul Efesului, astfel încât îi poate vizita pe efeseni și poate ajunge la Ierusalim în ziua Cincizecimii. Pavel se întâlnește cu presbiterii bisericii de acolo. Pavel știe că se va confrunta cu pericole în Ierusalim, dar este hotărât să meargă acolo. El prezintă un fel de raport al lucrării sale în slujba Evangheliei în Efes. El se arătase credincios misiunii încredințate. Pavel știe că biserica din Efes va avea de-a face cu învățătura falsă (v. 29). Observați nota de blândețe din salutul său de bun-rămas (v. 37, 38).

Capitolul 21 – cea de-a treia călătorie misionară se încheie în Ierusalim cu arestarea lui Pavel.

v. 1-3 Pavel merge cu o corabie de la Milet la Patara, unde ia alta care merge la Tir.

v. 4-7 Pavel petrece șapte zile în Tir împreună cu ucenicii care îl avertizează și îi spun să nu se ducă la Ierusalim. Pavel avea deja această informație (vezi Fapte 20:22-24) și este gata de acest sacrificiu pentru a aduce darul pentru biserica din Ierusalim. Pavel ia corabia până la Ptolemaida, îi salută pe frați și petrece o zi acolo, apoi pornește spre Cezareea. Acolo el poposește în casa lui Filip, evanghelistul. Un profet din Iudeea, pe nume Agab, a luat brâul lui Pavel și s-a legat cu el, spunându-i lui Pavel că la fel îi vor face iudeii în Ierusalim. Pavel explică celor prezenți că știe acest lucru și este gata să moară în Ierusalim, dacă este nevoie (v. 13). Când prietenii lui Pavel văd că nu-l pot convinge să renunțe la această călătorie au spus: “Facă-se voia Domnului!” Noi credem că Pavel a fost în voia lui Dumnezeu când s-a dus la Ierusalim. Astfel, el își continuă drumul spre Ierusalim unde Biserica îl primește cu bucurie.

v. 18-26 Faptul că mai mulți comentatori ai Bibliei oferă explicații diferite pentru acest pasaj dovedește că avem de-a face cu o problemă dificilă aici. A fost Pavel în voia sau în afara voii lui Dumnezeu când s-a dus la Ierusalim și a făcut un legământ iudaic care implica în mod clar o jertfă?

Noi credem că Pavel a fost în voia lui Dumnezeu când a făcut acest lucru. Cei care insistă asupra faptului că harul lui Dumnezeu nu i-a obligat pe neevrei să respecte Legea mozaică par să uite că același har îi îngăduie unui evreu să asculte în continuare de aceleași precepte, dacă el consideră că aceasta este voia lui Dumnezeu. Să ne aducem aminte că Petru nu mâncase nici un lucru interzis de Legea mozaică înainte de a-l vizita pe Pavel în Antiohia. Credincioșii iudei aveau oroare de mâncarea care fusese jertfită idolilor. Pavel a arătat foarte

clar că nu carnea ne face vrednici de laudă înaintea Domnului; prin urmare, puteţi mânca sau puteţi decide să nu mâncaţi carne. De asemenea, Pavel a scris următoarele rânduri:

“Încolo, fiecare să rămână în starea în care l-a așezat Domnul, și în care l-a chemat Dumnezeu. Aceasta este rânduiala pe care am așezat-o în toate Bisericele. Dacă cineva a fost chemat pe când era tăiat împrejur, să rămână tăiat împrejur. Dacă cineva a fost chemat pe când era netăiat împrejur, să nu se taie împrejur.” (1 Corinteni 7:17, 18)

“Căci măcar că sunt slobod față de toți, m-am făcut robul tuturor, ca să câștig pe cei mai mulți. Cu iudeii, m-am făcut ca un iudeu, ca să câștig pe iudei; cu cei ce sunt sub Lege, m-am făcut ca și când aș fi fost sub Lege (măcar că nu sunt sub Lege), ca să câștig pe cei ce sunt sub Lege; cu cei ce sunt fără Lege, m-am făcut ca și cum aș fi fost fără Lege (măcar că nu sunt fără o Lege a lui Dumnezeu, ci sunt sub legea lui Hristos), ca să câștig pe cei fără lege. Am fost slab cu cei slabi, ca să câștig pe cei slabi. M-am făcut tuturor totul, ca, oricum, să măntuiesc pe unii din ei. Fac totul pentru Evanghelie, ca să am și eu parte de ea.” (1 Cor. 9:19-23)

Harul i-a îngăduit lui Pavel să facă un jurământ iudaic pentru a-i câștiga pe iudei. Dacă ar fi fost neevreu probabil că ar fi adoptat un obicei nefamiliar evreilor.

În final, acesta este omul care a putut spune, la sfârșitul vieții, când și-a scris epitaful – “Mi-am isprăvit alergarea” (2 Tim. 4:6-8). Pavel a trecut prin toate etapele pe care i le-a pus Dumnezeu înainte. Convingerea noastră este că apostolul Pavel a fost în voia lui Dumnezeu când a recurs la acest procedeu. Nicăieri nu ni se spune că Duhul Sfânt l-a împiedicat să facă acest lucru, așa cum s-a întâmplat când l-a oprit să meargă în Bitinia (Fapte 16:7). Încrederea noastră este că nici noi nu suntem în afara voii lui Dumnezeu când afirmăm acest lucru.

Biserica din Ierusalim se bucură de lucrarea lui Pavel față de Neamuri (v. 20), dar îi atrage atenția asupra faptului că Dumnezeu încă îi mai măntuiește pe evrei. Acești iudei convertiți nu au părăsit Legea. Insistăm asupra faptului că, sub har, lor nici nu li se cerea acest lucru, dar nici nu puteau insista asupra ideii că neevreii trebuie să se supună Legii iudaice. Prin urmare, neevreii nu puteau insista asupra evreilor pentru ca aceștia să renunțe la respectarea Legii, cu condiția ca ei să nu se bizuie pe aceasta pentru mântuirea lor.

v. 27-40 Pavel este batjocorit și bătut în templu. Chiar ar fi putut fi ucis dacă șeful gărzii și soldații nu l-ar fi salvat de furia mulțimii. De fapt, arestarea lui Pavel l-a salvat de la moarte. Șeful gărzii nu știa nimic despre Pavel și se înșelase cu privire la adevărata sa identitate (v. 37, 38). Pavel se prezintă înaintea șefului gărzii și acesta îi acordă permisiunea de a vorbi mulțimii (v. 39, 40).

Capitolul 22 – *Pavel relatează întâlnirea sa cu Hristos și experiența ulterioară care l-a adus la Ierusalim. Pavel apelează la cetățenia sa romană pentru a scăpa de pedeapsa cu biciuirea.*

v. 1-3 Observați că Pavel vorbește cu căpitanul oastei în limba greacă (21:37), dar se adresează mulțimii de evrei în limba lor și a sa (ebraica). El își prezintă originea și trecutul – s-a născut ca evreu în Tars din Cilicia și a fost învățat de Gamaliel în Ierusalim. El le arată foarte clar că este evreu sută la sută.

v. 4-24 Pavel continuă prin a relata prigoana asupra Bisericii la care a contribuit din plin și experiența sa pe drumul Damascului în timp ce își purta ura față de Hristos dincolo de Ierusalim. El explică pe scurt convertirea sa. De asemenea, el spune clar de ce nu a rămas în Ierusalim și s-a dus la Neamuri. Pavel nu poate să vorbească mai departe. Mulțimea îi acoperă vocea și căpitanul îl salvează din nou, dar este uimit de furia mulțimii.

v. 25-30 Căpitanul intenționează să-l supună bătăii cu biciul pe Pavel pentru a-i smulge o mărturisire, aceasta din cauză că este nedumerit de ura neobișnuită a mulțimii față de Pavel. Evident că avea origine satanică. Pavel își declară cetățenia romană și astfel scapă de biciuire. Căpitanul este și mai nedumerit pentru că își dă seama acum că nu are de-a face cu un prizonier obișnuit.

Observați că Pavel avea multe calități care făceau din el omul cel mai potrivit pentru poziția de misionar în Imperiul Roman. El avea o imagine corectă asupra lumii. Educația grecească l-a pregătit pentru a fi un creștin universal. A avut parte de instruirea în sistemul

mozaic ceea ce-i permitea interpretarea acestuia în lumina venirii lui Hristos, a morții Sale răscumpărătoare și a învierii Lui. Cetățenia romană – care nu era avantajul cel mai mic – îi deschidea ușa pentru vizitarea Romei.

Căpitanul vrea acum să știe care este acuzația care i se aduce lui Pavel și este hotărât să-l lase să apară înaintea Sinedriului pentru a auzi de ce este învinuit.

Capitolul 23 – Pavel încearcă fără succes să-și explice poziția și purtarea înaintea Sinedriului. Domnul îl încurajează pe Pavel și complotul pus la cale pentru uciderea lui duce de fapt la transportarea lui la Cezareea pentru un proces înaintea lui Felix.

v. 2, 3 Pavel îi reproșează marelui preot că a fost lovit peste gură ceea ce contravine legii. El folosește un limbaj foarte dur: “perete vărut”.

v. 4, 5 Pavel avea în mod evident probleme cu vederea dacă nu l-a recunoscut pe marele preot. Dacă l-ar fi recunoscut, s-ar fi purtat cu respect față de el.

v. 6 Sinedriul era dezbinat de cele două grupări ale fariseilor și saducheilor. Fariseii erau fundamentali în doctrină. Ei credeau în deplinătatea Vechiului Testament. Saducheii erau liberali și respingeau supranaturalul. Știind acest lucru, Pavel arată foarte clar că adevărata problemă este învierea din morți. Observați că astfel este creată o dezbinare în consiliu care duce la confuzie și agitație. Căpitanul îl salvează pe Pavel din nou fără să afle adevărata natură a urii împotriva lui Pavel.

v. 11 Domnul îi apare lui Pavel noaptea pentru a-l încuraja. Acest verset indică faptul că Pavel nu este în afara voii lui Dumnezeu în venirea lui la Ierusalim.

v. 12-15 Peste 40 de fanatici fac un legământ să nu bea și să nu mănânce nimic până nu-l omoară pe Pavel.

v. 16 Complotul este descoperit de un nepot al lui Pavel care i-l dezvăluie apostolului.

v. 17-35 Pavel îi face cunoscut complotul căpitanului care decide acum să-l trimită pe Pavel sub pază, în secret, la Cezareea unde trebuie să apară înaintea guvernatorului Felix.

Capitolul 24 – Pavel își aduce mărturia înaintea lui Felix. *Marele preot Anania și bătrânii vin de la Ierusalim pentru a-l acuza pe Pavel înaintea lui Felix. Pavel este acuzat de răzvrătire și profanare a templului.*

v. 10-21 Pavel prezintă o explicație pentru purtarea lui și afirmă că închinarea lui înaintea lui Dumnezeu este centrată în înviere.

v. 22, 23 Felix cere mai multe dovezi înainte de a pronunța o sentință.

v. 24-26 Felix îl primește pe Pavel pentru o audiență particulară, împreună cu Drusila, soția lui evreică. Pavel le vorbește oamenilor despre Hristos.

Pavel vorbește despre:

(1) neprihănire – a lui Hristos (Fil. 3:9)

(3) înfrânare (autocontrol),

(4) judecata viitoare (scaunul de judecată mare și alb – Apoc. 20:11-15).

Felix este convins dar așteaptă o mită care nu mai vine (v. 26).

v. 27 Pavel este ținut în închisoare alți doi ani, fără să mai fie audiat vreodată în acest răstimp.

Capitolul 25 – Festus îi succede lui Felix și Pavel apare înaintea lui Festus.

v. 1-3 Când Festus merge la Ierusalim, marele preot își înnoiește acuzația împotriva lui Pavel și cere ca el să fie adus la Ierusalim pentru judecată.

v. 4-9 Festus refuză această cerere dar este de acord să-l audieze în Cezareea. Împotriva lui Pavel sunt aduse multe acuzații false pe care el le neagă.

v. 10-12 În calitatea sa de cetățean roman, Pavel își exercită dreptul de a apărea în fața Cezarului. Festus este obligat să-i acorde acest drept.

v. 13-22 Împăratul Agripa și Berenice vin să-l viziteze pe Festus. Festus le vorbește despre cazul lui Pavel și despre cererea lui de a fi ascultat de Cezar. Agripa cere să-l asculte pe Pavel și este programată o întâlnire.

v. 23-27 Este aranjată o audiere cu mare pompă și cu o ceremonie deosebită. Scena este dramatică. Pavel apare în lanțuri înaintea unei companii auguste de împărați și dregători.

Festus îi cere lui Agripa să-l ajute în redactarea unei acuzații împotriva lui Pavel pe care să o prezinte lui Cezar.

Capitolul 26 – Mărturia lui Pavel înaintea lui Agripa *nu este dată în apărarea propriei persoane, ci este o proclamare a Evangheliei cu scopul evident de a-i câștiga pentru Hristos pe Agripa și pe ceilalți oameni prezenți acolo. Aceasta este o scenă dramatică și acest capitol este una din cele mai frumoase pagini literare scrise vreodată, fie laice, fie inspirate de Dumnezeu.*

v. 1-3 Introducerea lui Pavel îl flatează pe Agripa și îi atrage atenția.

v. 4-7 Pavel își prezintă viața de evreu sub Lege.

v. 8 Pavel se adresează direct celor care-l ascultă.

v. 9-11 Pavel vorbește despre viața sa de fariseu care a persecutat Biserica.

v. 12-23 Apostolul relatează experiența avută pe drumul Damascului, întâlnirea sa cu Hristos și răspunsul lui la chemarea Domnului. Pavel proclamă Evanghelia cât se poate de clar înaintea audienței împărătești (v. 23).

v. 24 Reacția lui Festus – Pavel este nebun.

v. 25 Observați răspunsul calm al lui Festus. (Cine era nebun – Pavel sau Festus?)

v. 26, 27 Pavel încearcă să-l câștige pe Agripa pentru Hristos.

v. 28 Agripa este aproape convins. Aceasta este starea cea mai aproape de convertire a unui membru din familia lui Irod.

v. 29 Pavel lansează o invitație pentru întreaga mulțime prezentă să se întoarcă la Dumnezeu, să-L primească pe Hristos.

v. 30-32 Pavel este găsit nevinovat de acuzațiile aduse și ar fi fost eliberat, dacă nu ar fi cerut să fie audiat de Cezar. El nu a făcut atunci nici un ucenic pentru Hristos, după câte știm noi, dar a fost credincios – și asta este tot ce cere Hristos

Capitolul 27 – Călătoria prielnică a lui Pavel spre Roma (vezi Rom. 1:10)

v. 1-6 Pavel este trimis împreună cu alți prizonieri cu o corabie care mergea la Mira, în Licia. De acolo se îmbarcă pe o corabie care avea ca destinație Italia.

v. 7-9 Călătoria avansează încet.

v. 10-13 Pavel avertizează echipajul asupra unui pericol iminent, dar centurionul care răspundea de prizonieri ascultă de căpitanul corabiei.

v. 14-44 Corabia are de înfruntat o furtună puternică. Aceasta duce la naufragiu, fără însă a fi pierdute vieți omenești. Echipajul, pasagerii și prizonierii scapă și ajung pe insula Malta.

Capitolul 28 – De la Malta la Roma. *Pavel ajunge la Roma și propovăduiește întâi evreilor și apoi neevreilor. Narațiunea nu este încheiată, ci este întreruptă brusc spunându-ni-se că Pavel predica în Roma. Faptele Duhului Sfânt nu au luat sfârșit nici astăzi. Cartea Faptelor se va încheia o dată cu Răpirea.*

v. 1-6 Pavel este mușcat de o viperă pe insula Malta. Este evident că el nu a văzut șarpele otrăvitor, pentru că nu l-a luat în mod voit.

v. 7-10 Pavel face o lucrare miraculoasă în insulă și îl vindecă pe tatăl unui om de vază pe nume Publius.

v. 11-16 Pavel merge spre Roma.

v. 17-24 Pavel este vizitat de mulți evrei înaintea cărora predică. Unii cred.

v. 25-31 Pavel se îndepărtează de evrei când apar controverse și predică Neamurilor despre Împărăția lui Dumnezeu.

Relatarea nu este încheiată pentru că Duhul Sfânt continuă să lucreze și astăzi.

Mai au loc și astăzi Fapte ale Duhului Sfânt. Ele vor înceta doar o dată cu venirea lui Hristos pentru Biserica Sa.